با ما تماس بگیرید: ۲۲۸۸۵۳۵۵ ۰۲۱۲۲۸۸۵۳۵۵ weeklysalamat@gmail.com weeklysalamat @salamatweekly

تلنگر سبز

قطع درختان را قطع کنیم

قاب سبز

ایران ریزگردها را به سازمان ملل کشاند

کیارش پشاپایی
فعال محیط‌زیست

بیش از یک دهه است که مردم ایران‌زمین با دشمنی سرسخت روبرو هستند. دشمنی که از آن سوی مرزها از عراق و سوریه و نقاطی از عربستان هزاران کیلومتر راه را طی می‌کند و مرزها را درمی‌نوردد و به کشورمان وارد می‌شود تا نفس مردممان به شماره افتد. دشمنی که نه با نیروی نظامی می‌توان راه را بر آن بست و نه از هیچ سلاح پیشرفته‌ای هراس دارد. سربازان این ارتش مهیب و ویرانگر ذرات بیشماری هستند، با ابعاد کمتر از ۱۰ میکرون به نام ریزگرد. ریزگردها سلامت مردم را شدیدا به خطر می‌اندازند، تنوع زیستی را تهدید می‌کنند و پوشش گیاهی و کشاورزی را به خطر می‌اندازند. این ذرات حتی از فراز بلندای رشته کوه‌های زاگرس و البرز می‌گذرند و به پایتخت و نقاط داخلی کشورمان نفوذ می‌کنند. تغییر اقلیم زمین، کاهش بارندگی‌ها و مدیریت نابخردانه رودها و سایر منابع آبی خاورمیانه و بسیاری از علل دیگر که ممکن است پیامد دخالت انسان در طبیعت هم نباشد در این پدیده نقش دارند، اما هرچه هست، قطعا دستکاری‌های غیرمسوولانه انسان سهم زیادی در بروز این بلای طبیعی دارد. به سرعت قابل‌فهم است که برای مدیریت و به حداقل رساندن زیان‌های ریزگرد، همبستگی منطقه‌ای و جهانی مورد نیاز است. ایران زیر تحریم‌ها و در انزوا قرار داشت. عراق و سوریه از جنگ‌های ویرانگر داخلی در رنج بودند و هستند. ترکیه، علاوه بر اوضاع متزلزل سیاسی با احداث سدهای بسیار عظیم روی رودهای دجله و فرات و سرشاخه‌های آن، تمدن هزاران ساله میانرودان را تهدید می‌کند و باعث خشکی در عراق می‌شود. تالاب‌های عراق مانند هورالعظیم که زمانی منبع برکت و ارتزاق هورنشینان بود، رو به خشکی کامل و تبدیل شدن به چشمه گرد و خاک و احتمالا یکی از علل اصلی طغیان ریزگردهاست، اما در لابه‌لای تمام این درگیری‌ها و اوضاع مشوش جهانی لازم بود که توجه همه کشورها به این مساله معطوف شود.

به ابتکار سازمان حفاظت محیط‌زیست کشورمان و ماه‌ها تلاش دیپلمات‌ها و بسیاری دیگر از مقامات ایرانی، سرانجام در اولین روز از فصل زمستان سال جاری قطعنامه‌ای در مجمع عمومی سازمان ملل ذیل دستور کار توسعه پایدار به تصویب رسید. به گزارش ایرنا، به نقل از غلامعلی خوشرو، سفیر و نماینده دائم ایران در سازمان ملل با تصویب این قطعنامه در مجمع عمومی سازمان ملل متحد، مساله ریزگردها به‌عنوان یک چالش و معضل جهانی مورد شناسایی قرار گرفت. این قطعنامه اولین قطعنامه‌ای است که در سازمان ملل متحد برای مقابله با پدیده ریزگردها تصویب شده است. در این قطعنامه ۴ نکته مهم به روشنی در مورد ریزگردها مطرح شده است؛ اول اینکه پدیده ریزگردها به‌عنوان معضلی جدی و مهم برای دستیابی به توسعه اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی در کشورها و مناطق متاثر از آن تعریف شده است. دوم اینکه به روشنی ذکر شده پدیده ریزگردها در چند سال اخیر آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی قابل‌توجهی را به ساکنان این کشورها و مناطق وارد کرده است. سوم همکاری‌های منطقه‌ای و جهانی و مشارکت و نقش سازمان ملل متحد و ظرفیت‌سازی‌های لازم برای کشورهای متاثر از ریزگردها مورد توجه قرار گرفته است و چهارم اینکه قطعنامه بر ضرورت اقدامات فوری برای مقابله با مساله ریزگردها تاکید می‌کند. با اجرا و عملیاتی شدن مفاد این قطعنامه به‌عنوان اولین قطعنامه سازمان ملل متحد برای مقابله با پدیده ریزگردها، ظرفیت مناسبی برای گسترش همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی به‌ویژه برای کشورمان و کشورهای غرب آسیا به‌وجود آمده است. انتظار آن است که با گسترش همکاری به‌ویژه میان کشورهای منطقه و با مشارکت و حمایت سازمان ملل متحد شاهد کاهش تاثیرات منفی ریزگردها به‌ویژه در کشورمان باشیم.

کتاب سبز

برای کودکان، کتاب سبز بخوانیم. کتاب «غول مهربان صحرا» با موضوع حفظ محیط زیست برای گروه سنی ۷ تا ۱۲ سال تهیه شده است. این کتاب توسط باربارا باش نوشته شده و پارسا مهین‌پور و نسرین و کیلی آن را به فارسی ترجمه کرده‌اند.

گفت‌وگوی سبز

توسعه‌ای که دشمن طبیعت است

دکتر حسین ایمانی
رئیس موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی وابستا دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

در روزگاری نه‌چندان دور، ۲ تا ۳ دهه قبل، بشر برای دسترسی به رفاه و مصرف و شهرنشینی با نام توسعه بی‌محابا به طبیعت تاخت و آن را مقهور نیروهای علمی خود کرد. در دهه‌های ۱۹۵۰ به بعد میلادی که توسعه به‌خصوص توسعه شهری کانون توجه سیاستمداران و سیاست‌گذاران کشورهای درحال توسعه مانند ایران قرار گرفت و دستاورد آن در سال ۱۳۴۰ خورشیدی انجام اصلاحات ارضی از سوی رژیم قبل شد که توسعه به مفهوم امروزی آن و رشد شهرنشینی را شتاب بخشید. رودها منحرف شدند، جنگل‌ها به سرعت جای خود را به زمین‌های زراعی مدرن یا خانه‌های آدم‌ها دادند، دریاچه‌ها رو به خشکی رفتند و هوای پاک در کلانشهرها به آرزویی تبدیل شد. امروز بعد از گذشت بیش از ۵۰ سال جمعیت روستایی ما از ۵۵درصد به ۲۵درصد کل جمعیت رسیده است. در آن شرایط کمتر کسی فکر می‌کرد بشر با چنین شدتی باید تاوان زیاده‌خواهی‌ها و بی‌تدبیری‌های خود را بدهد. امروز اما انسان‌ها در همه جای جهان به فکر جبران مافات افتاده‌اند.

توسعه پایدار در حقیقت ایجاد تعادل میان توسعه و محیط‌زیست است. در سال ۱۹۸۰ میلادی برای نخستین بار نام توسعه پایدار در گزارش سازمان جهانی حفاظت از منابع طبیعی (IUCN) آمد. این سازمان در گزارش خود با نام استراتژی حفظ منابع طبیعی این واژه را برای توصیف وضعیتی به کار برد که توسعه نه‌تنها برای طبیعت مضر نیست، بلکه به یاری آن هم می‌آید. پایداری می‌تواند ۴ جنبه داشته باشد؛ پایداری در منابع طبیعی، پایداری سیاسی، پایداری اجتماعی و پایداری اقتصادی. درحقیقت، توسعه پایدار تنها بر جنبه زیست‌محیطی اتفاقی تمرکز ندارد، بلکه به جنبه‌های اجتماعی و اقتصادی آن هم توجه می‌کند. توسعه پایدار محل تلاقی جامعه، اقتصاد و محیط‌زیست است.

در ایران رئیس‌جمهور اعلام کرد که آب، فاضلاب، محیط‌زیست و ریل اصلی‌ترین اولویت‌های بودجه سال ۹۶ است. این یعنی ماجرای محیط‌زیست از شکل دلمشغولی‌های نخبگان تحصیلکرده که در مجامع اندک و نشریات کم‌شمار در بسیاری از موارد در شکل غیرکارشناسی به‌صورت گلایه‌ای مطرح می‌شد، حالا روی میز سیاست‌گذاران کشور در بالاترین سطح قرار گرفته است. برای درک بهتر مسایل توسعه در ارتباط با محیط‌زیست سلسله‌گفت‌وگوهایی را با دکتر حسین ایمانی جاجرمی، استادیار دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران و رئیس موسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی، انجام داده‌ایم که این هفته و هفته‌های آتی، مهم‌ترین بخش‌های این گفت‌وگو را می‌خوانید: ابحث مفصل مربوط به توسعه و محیط‌زیست تنها مربوط به ایران نیست، چون تخریب‌های زیست‌محیطی از حدود ۱۰۰ سال پیش یعنی وقتی قدرت فنی و تکنیکی بشر پیشرفت فوق‌العاده‌ای پیدا کرد، شروع شد و امروز تبدیل به موضوعی جهانی شده است، درصورتی که در گذشته فعالیت‌های انسان سازگار با طبیعت بود؛ یعنی فعالیت‌های اقتصادی ما محدود به قابلیت‌های محیط ما می‌شد و نمی‌توانستیم از آن فراتر برویم بنابراین بحران محیط‌زیست هم نداشتیم، اما با پیشرفت فناوری امروز یکی از گرفتاری‌های ما تخریب محیط‌زیستمان است، بنابراین مساله جدی دراین‌باره ماهیت توسعه است. ما چه نوع توسعه‌ای را دنبال می‌کنیم؟ آیا ما توسعه‌ای را دنبال می‌کنیم که پایه‌های آن بر تخریب محیط‌زیست بنا شده یا دنبال توسعه‌ای سازگار با محیط‌زیست یا همان توسعه پایدار هستیم. برخی از کشورها باتوجه‌به دیدگاه‌های کلانشان تسلط بر طبیعت و جابجایی‌های بزرگ در آن را نوعی افتخار می‌دانند.

– مثلا چه جابجایی‌هایی

مثلا اینکه شما بتوانید کوه را جابه‌جا کنید یا مسیر رودخانه را تغییر دهید یا برای آبادی آب را از دریاچه‌ای به بیابان بیاورید. در این صورت حتما باید منتظر پیامدهای محیط‌زیستی زیادی باشیم.

ادامه دارد...

پیشنهاد سبز

۲۳ پیشنهاد برای صرفه‌جویی در مصرف آب

- در مواقع جایگزینی یا افزودن گل و گیاه در باغچه خانه، گیاهی را انتخاب کنید که آب کمتری مصرف کند. با این شیوه سالیانه تا ۲۲۰۰ لیتر آب برای هر گیاه قابل صرفه‌جویی خواهد بود.
- از نصب سیستم‌های آب تزیینی (مثل فوارها) اجتناب کنید. مگر اینکه آب در سیستم بازیافت شود. همچنین سیستم را درجایی نصب کنید که تلفات کمی در اثر تبخیر و باد داشته باشیم.
- لوله‌های آب منزلتان را عایق بندی کنید، عایق کاری لوله‌های گرم، روشی است که هدر رفتن آب را قبل از خروج آب گرم کاهش می‌دهد.
- لوله‌های آب گرم را عایق بندی کنید تا برای رسیدن آب گرم به شیر آب لازم نباشد آن را بی‌جهت باز بگذارید.
- هرگز آبی را که می‌توان به مصارفی نظیر آبیاری یا شستشو برسانید، فاضلاب حساب نکنید.
- ماشین‌های لباسشویی معمولا مقداری زیادی آب مصرف می‌کنند. بنابراین اگر از تعداد دفعات کاربرد ماشین لباسشویی بکاهید، عملا در مصرف آب صرفه‌جویی کرده‌اید.
- نیازی نیست که از میزان شست و شوی لباس‌ها بکاهید بلکه فقط صبر کنید تا مقدار لباس‌های کثیف به اندازه ظرفیت کامل ماشین برسد.
- یک بطری پر از آب یا یک کیسه نایلونی پر از شن و کاملا در بسته را در مخزن آب توالت‌فرنگی و یا فلاش تانک قرار دهید تا مصرف آب را در هر بار کشیدن سیفون کاهش دهید. (لازم است این وسایل را در جایی از مخزن قرار دهید که با کار وسایل و اجزای عمل‌کننده درون مخزن تداخل نداشته باشد).
- آب خنک مورد مصرفتان را همواره در یخچال نگه‌دارید تا هرگاه که یک لیوان آب خنک می‌خواهید، مجبور نباشید شیر آب را برای مدتی باز بگذارید تا آب خنک شود.
- برای نوشیدن آب به جای آنکه شیر آب را به مدت زیادی باز بگذارید، بهتر است ابتدا چند قطعه یخ در لیوان قرار دهید و سپس شیر آب را باز کنید.
- به کودکان آموزش دهیم تا با بستن به موقع شیر، آب را هدر ندهند.
- می‌توان از آبی که برای شستن سبزی‌ها و دست و صورت استفاده می‌شود به وسیله لوله‌کشی آن را به سمت فلاش تانک هدایت کرد تا از آن به‌عنوان فلاش تانک در توالت استفاده شود.
- نشت احتمالی فلاش تانک توالت را با افزودن مواد رنگی به آب آن بیابید. اگر فلاش تانک دارای نشت باشد، ماده رنگی ظرف مدت ۳۰ ثانیه از محل نشت پدیدار می‌شود. به محض اینکه آزمایش انجام شد، فلاش تانک را بکشید چون ممکن است ماده رنگی به مخزن آب آن آسیب برساند. فلاش تانک‌هایی که نشتی دارند، آب را به داخل کاسه توالت هدر می‌دهند.
- به جای شستن اتومبیل با شیلنگ آب، از یک سطل آب هم می‌توان استفاده کرد.
- در حالی که کمبود آب در شهر احساس می‌شود، لزومی به شستشوی پیاده‌روی مقابل مغازه و منزل نیست.
- هنگام احداث ساختمان از کارگران ساختمانی بخواهید از آب تصفیه شده استفاده نکنند.
- زمانی که سرگرم آب دادن باغچه و گل‌های منزل هستید با شنیدن صدای زنگ تلفن یا زنگ در بهتر است ابتدا شیر آب را ببندید وبعد به آنها پاسخ دهید.
- تا حد امکان از آب شرب برای فضای سبز استفاده نشود. باغچه را در شب یا صبح زود آبیاری کنید تا از تبخیر آب جلوگیری شود.
- نصب کولر در سایه و یا استفاده از پوشش مناسب و جلوگیری از نشت آب کولرهای آبی، باعث صرفه‌جویی زیادی در مصرف آب می‌شود.
- زمانی که به مسافرت می‌روید، ضروری است شیر فلکه بعد از کنتور آب را ببندید.تا از وقوع هرگونه حادثه پیشگیری شود.
- لازم است گاهی اوقات از لوله کشی ساختمان خود امتحانی به عمل آورید. توصیه می‌شود تمام شیرهای آب را ببندید و سپس کنتور را کنترل کنید. کار کردن کنتور در زمانی که همه شیرهای آب بسته است دلیل اتلاف آب از لوله های داخل ساختمان می باشد که در نتیجه آن مقدار زیادی آب به هدر رفته و هزینه گزاف آن را شما خواهید پرداخت.
- گروههای فرهنگی، غیردولتی را به ایجاد و ارتقای فرهنگ حفاظت از آب در میان کودکان و بزرگسالان تشویق کنید.
- هرگونه اتلاف قابل توجه آب را (شکستگی لوله ها، باز بودن لوله ها، هدر روی آب در هر نقطه) به مرکز ارتباطات مردمی آب و فاضلاب تهران (تلفن ۱۲۲) اطلاع دهید.

اخبار سبز

بر مبنای قوانین رایج در چین، هر شهروند چینی بعد از ۱۱سالگی موظف است سالانه حداقل یک درخت بکارد. به همین دلیل، کشور چین بالاترین نرخ درختکاری در جهان را داراست.

در هفته گذشته، انتشار عکس دیه گو مارادونا، فوتبالیست اسطوره‌ای آرژانتین، در حالی که یک نوع گونه نادر غزال را شکار کرده بود، در فضای رسانه‌ای حسابی جنجال آفرین شد.

چهره سبز

استقبال پرشور مردم از سید محمد باختر، سرباز ۱۹ساله مریوانی که هفته گذشته در یادگان عجب‌شیر هنگام نجات جان سگی که در سیم‌خاردار گرفتار شده بود، به دنبال انفجار یک مین دچار جراحتی در مچ پای راستش شد که به قطع پایش از ناحیه مچ انجامید.

گزارش سبز

گزارشی از مزایای اجرای بیوکمپوست در روستاهای گیلان

به گفته رئیس سازمان جهاد کشاورزی گیلان، اجرای طرح بیوکمپوست در روستاها می تواند گامی موثربرای کاهش تدریجی مصرف کودهای شیمیایی در تولید محصولات باغی باشد. این مقام مسوول گفته است: «درحال حاضر روستائیان گیلانی، در هر سال زراعی به طور میانگین ۸۵ هزار تن کود شیمیایی به ارزش ۸۵ میلیارد ریال برای مزارع و باغ‌هایشان استفاده می‌کنند که در صورت اجرای کامل طرح بیوکمپوست به نظر می‌رسد سالانه بتوان حدود۲۵درصد در مصرف کودهای شیمیایی صرفه‌جویی کرد. با این کار، علاوه بر حفظ محیط زیست و نیز پرهیز از عوارض و خطرهای احتمالی کودهای شیمیایی برای سلامت بشر، سالانه بیش از ۲۱میلیارد ریال صرفه‌جویی اقتصادی می‌شود.»

بیوکمپوست عبارت است از یک ماده آلی فرآوری‌شده حاصل از تخمیر پسماندهای آلی از قبیل زباله‌های آلی (سبزیجات، میوه‌ها و...) و بقایای باغ و پارک (برگ درختان و گل‌ها و همچنین ضایعات گل‌فروشی‌ها) که حاوی مواد ضروری رشد برای تغذیه گیاه است و بافت خاک را بهبود می‌بخشد. به عبارت دیگر، کمپوست حاصل از فرآیند بیولوژیکی پسماندهای آلی تفکیک‌شده در مبدا را بیوکمپوست می‌نامند.

به‌گزارش همشهری آنلاین، تولید کود کمپوست از زباله‌های خانگی، بحثی است که اولین‌بار بیش از ۲ دهه پیش در کشورهای اروپایی و آمریکایی مطرح شد. مردم آموختند با این روش نه‌تنها می‌توانند از حجم زباله‌های تولیدشده شهری بکاهند، بلکه کود مورد نیاز برای پرورش گیاهان خانگی را نیز بی‌هیچ هزینه‌ای تامین کنند.

آمار دقیقی از میزان تولید سالانه کمپوست در خانه‌ها در دست نیست اما بر اساس آمارهای جهانی، به‌طور میانگین سالانه در هر خانه بیش از ۲۰۰ پوند (۹۰/۷۱۸کیلو) زباله از مواد طبیعی در هر آشپزخانه تولید می‌شود که به راحتی می‌توان آنها را به کمپوست تبدیل کرد.

برای تولید کمپوست تقریبا از تمام مواد ارگانیک می‌توان استفاده کرد. کپه اولیه کمپوست نیازمند نسبت مناسبی از مواد غنی از کربن یا «قهوه‌ای» و مواد غنی از نیتروژن یا «سبز» است.

مواد قهوه‌ای به موادی مانند برگ خشک، نی و چوب خشک گویند و مواد سبز شامل مواد طبیعی با رنگ سبز و تازه مثل علف تازه و اغلب مواد زائد آشپزخانه‌هاست. مخلوط کردن مواد مختلف از این گروه می‌تواند کودهای کمپوستی با درصدهای متفاوتی از مواد مغنی تولید کند. تولید مغذی‌ترین کمپوست بیشتر به یک هنر شباهت دارد که از لابلای تجربه فراوان بیرون می‌آید تا علم صرف.